

אוניברסיטת בר אילן
הפקולטה למשפטים

בחינה בקורס משפט ורגשות

מועד א' - 08.07.2021

מרצה: עו"ד ד"ר שירה לייטרסדורף-שקדי

עוזרת הוראה: עו"ד גלי שילה

סמסטר ב' - מועד א'

הנחיות:

המבחן בחומר פתוח. ניתן להשתמש בכל חומר עזר. המאמרים המלאים הדרושים לבחינה מצורפים כנספחים למבחן זה.

משך הבחינה: שעתיים וחצי.

ליד כל שאלה מופיע הניקוד המקסימאלי האפשרי לתשובה נכונה, מלאה ומנוסחת היטב.

בהצלחה! J

נעה התקבלה להתמחות בפרקליטות. ביומה הראשון הגיעה עם המאמן שלה, התובע עו"ד אלמוג, לשמיעת טיעונים לעונש בתיק מרמה. הנאשם ביקש להעיד עדים לטובתו לעניין העונש. ראשונה עלתה בתו הצעירה. היא סיפרה על אביה שהפסיק לעבוד בשל מחלה קשה, על הנפילה הכלכלית שדרדרה את המשפחה כולה ועל ההסתבכות שבאה לאחר מכן. נעה חשבה לעצמה שכל שנות לימודי המשפטים חיכתה להיות מתמחה ולהשתתף במשפט מרגש כמו זה ופרצה בבכי בלתי נשלט.

השופטת ברוריה פנחסוב אמרה לנעה כי מוטב שתצא מהאולם ותירגע. התובע עו"ד אלמוג יצא מיד אחריה ונזף בה: "אם את כבר רוצה לבכות באמצע המשפט – עדיף שתבכי כשדבר על הקורבנות".

סניגוריתו של הנאשם, עו"ד פלג, יצאה גם היא מהאולם והציעה לעו"ד אלמוג כי יסיימו התיק בהסכמה בעונש מקל. היא הוסיפה בהתרסה כי "לפי המבט של השופטת – מאסר כבר לא יהיה כאן".

עו"ד אלמוג אמר לעו"ד פלג ש"לא תאיים עליו בבלבולי רגש" ועו"ד פלג זעפה בתגובה: "אני רק מקווה שהדור הבא של התובעים יצמיח לב...". שני עורכי הדין המשיכו להתנצח עד שנקראו לשוב לאולם.

בדרכה לאולם, הבחינה נעה בעו"ד פלג גוערת בלקוח שלה, הנאשם, שלא שילם לה עדיין שכר טרחה ושמעה אותה אומרת לו: "עכשיו אתה מנסה לעבוד גם עליי???".

הדין התחדש והשופטת פנחסוב שאלה את הצדדים אם במקרה הגיעו להסכמות כלשהן לעניין העונש והצדדים השיבו בשלילה.

עו"ד אלמוג פתח ואמר: "נאשם שגוזל כספים מקורבנות תמימים מקומו מאחורי סורג ובריח" והרים את קולו. עו"ד אלמוג לא סיפר לאיש כי במשפחתו היה סיפור דומה לזה של הנאשם והיה לו קושי רגשי להופיע בתיק. הוא ביקש יום קודם לכן מהממונה עליו שלא להופיע בתיק "משום שהוא חולק על העמדה העונשית שהתבקש להציג", אך בקשתו סורבה.

עו"ד פלג שמעה את שתי ידיה על ליבה וציינה כי "אין לה ספק שבית המשפט יאזין לזעקתו של הנאשם בנפש חפצה ויגזור את דינו ברחמים".

נשמעו טיעונים לעונש והתיק נדחה למתן גזר דין.

השופטת פנחסוב תהתה מה עליה להחליט במקרה זה. הבוקר שלה התחיל רע משום שקיבלה בשורה מעציבה ונאלצה לסיים את היום מוקדם. בדרכה לביתה, ראתה את נעה המתמחה מהפרקליטות שעמדה לידה ברמזור. נעה השתדלה שלא תבחין בה, אך השופטת פנחסוב חיכה אליה ואמרה: "את יודעת? לבכות זה טוב. אני כבר שנים שלא בכיתי".

נתחו את הסיטואציה על פי החומר הנלמד ביחס לכל אחד מהמעורבים ובשים לב לנושאים השונים שנלמדו ובין היתר:

- "התנגשות" בין משפט לרגשות
- "עבודת רגש"
- מאפיינים בעולמם הרגשי של תובעים וסניגורים
- "המבט השיפוטי"
- רגשות שונים (שהופיעו בקטע) והשפעתם על התנהלות/קבלת החלטות
- רגשות במו"מ

התנגשות בין משפט לרגשות: בקטע בא לידי ביטוי התנגשות בין המשפט לרגש, ניתן לראות כי ע"וד אלמוג נזף בנעה על כך שהביעה רגשות (בכתה) במשפט (בעיקר בסיטואציה בה הציגה רגש אשר אינו מתאים לסיטואציה) המשפט הוא עיקבי, יציב, וודאי, ונטרלי ועל כן הבעת הרגשות אינה מתאימה למשפט שכן הרגש אינו נטרלי, לא וודאי וסובייקטיבי. ניתן לראות כי אלמוג נוקט בגישה הפורמליסטית לפיה **מקומו של הרגש אינו במשפט**. ניתן לראות באמרת השופטת בסוף מעין **גישה ראיסטית** למשפט המכירה בכך שלא ניתן להפריד בין רגשות לבין המשפט ואף **גישה טיפולית** שכן השופטת אומרת כי לבכות (מעין הלבנה להצגת רגש) הזה דבר טוב ובכך מכירה בערך של רגשות וביכולתם למנפף (בין השורות, לא מוצג באופן ברור ומובהק).

אלמוג מעיד על גישה של הסתרה (רגשות על ציר החשיפה) המתנגדת להחצנת רגש.

עבודת רגש: משמעותה **ויסות רגשות לצורכי עבודה**. ניתן לראות כי עבודת הרגש באה לידי ביטוי לכל אורך האירוע. הן באומרו של אלמוג כי "עדיף שתבכי על הקורבנות". ניתן לראות כי ע"פ כללי ההצגה (רגשות שמותר להפגין) אומר אלמוג כי אסור לנעה להפגין רגשות כגון חמלה ואמפתיה (המתבטאים בבכי) כלפי הנאשם.

ניתן לראות כי עבודת הרגש באה לידי ביטוי גם ביחסים בין הצדדים כאשר הסנגורית אמרה לנעה כי "מאסר כבר לא יהיה פה", בכך היא ניסתה להגביר את הפחד בקרבה על מנת שתסכים לפשרה (למו"מ שנעשתה מתוך פחד ישנה השלכות שליליות).

ניתן לראות עבודת רגש גם ביחסים מול ביהמ"ש שכן אלמוג פתח ואמר "נאשם שגזל כספים..." זהו ניסיון ליצור כעס על הנאשם אצל השופט.

מאפיינים בעולם הרגשי של תובעים וסנגורים:

אחד ממאפייני הסנגורים הינו כי הסנגורים כועסים על דברים שקשורים למערכת היחסים עם הלקוח ולא על מעשיו. ניתן לראות זאת בא לידי ביטוי בגעירתה של נועה בלקוח על העדר התשלום (נוגע ליחסים ביניהם).

ניתן לראות כי סנגורים משתמשים רבות בעבודת רגש לצורכי עבודה "שמה את ידה על ליבה" דוגמה לעבודת רגש שעושה הסנגורית. בנוסף היא עושה עבודת רגש בכך שהיא מנסה להפחיד את אלמוג לכדי הסדר טיעון.

התובעים גם הם טוענים כי יודעים לנהל את רגשותיהם (ממאמרה של שירה רגשות על ציר החשיפה) ניתן לראות כי עבודת הרגש באה לידי ביטוי אצל אלמוג גם בכך שאומר לנעה שאם כבר תביע רגש אז כאשר הנפגע מדבר

המבט השיפוטי: (דוד גרוסמן) ישנם שני סוגי מבט, מבט חמל ומבט התר בדאג אחרי חיפוש האמת. ניתן לראות כי לטענת הסנגורית המבט של השופטת שידר כי ישנה החלטה בתיק. לשופט אסור להראות במטבו כי הוא הכריע את הדין, הוא יכול להעיד על אמפתיה אך הצדק חייב להיראות ומבט של שופט המעיד כי הדין נחרץ הינו חוסר צדק.

רגשות שונים:

כעס - ניתן לראות כי כעס בא לידי ביטוי ביחסו של אלמוג לנועה ובין אלמוג לפלג, רגש זה הינו רגש קצה הקרחון והוא גורם לקבלת החלטות נמהרות ואיבוד שליטה (ניתן לראות כי אלמוג כעס על נועה וצעק עליה מבלי לחשוב). כעס גם ממקד את תשומת הלב, מניע לפעולה, ועוד.

חמלה - השתתפות בעצרו של אחר. ניתן לראות כי יש ניסיון לעורר חמלה בכך שמספרים על מצב הנאשם הקשה ומעידים את ביתו. חמלה מאפשרת להעריך את חומרת הפגיעה, להבין את מצב הזולת ולהזדהות עימו. ע"פ שפירא ניתן להתחשב בחמלה בקביעת עונש בתוך מתחם ענישה אך לא בתוך מתחם ענישה עצמו. עולה השאלה אם במקרה זה צריך לעשות חריגה מטעמי צדק (פס"ד לופליאנסקי) לעיתים ראוי להפעיל חמלה במשפט מטעמים של צדק כגון במקרה של מחלה קשה כמו פה.

רחמים - רגש המגדיש עליונות. ניתן לראות רחמים מצב נועה על הנאשם שמתבטאים בבכי, וניסיון לייצר רחמים (עבודת רגש) בכך שמעלים את הבת להעיד. רחמים מביאים לפעולה אקטיבית על מנת לשפר מצב.

פחד - יש ניסיון של פלג לייצר פחד שיביא להסדר טיעון. ניסיון זה מסתדר עם תכונותיו של הפחד כמונע סיכונים, גורם להרגשת העדר שליטה ולהסתכלות על סכנוץ. במו"מ מפחד הצדדים חווים את ההסגר כמקום של ביטחון. במקרה זה ככל הנראה הניסיון לא צלח שכן ההפחדה לא גרמה ליצירת מו"מ (המו"מ מפחית פחד כי הוא מהווה וודאות).

רגשות במו"מ: כפי שתיארתי יש ניסיון להגיע להסדר טיעון בדרך של פחד "מאסר כבר לא יהיה כאן". כל צד מנסה להיות אסטרטגי ולגרום לפחד אצל הצד השני. כשיש פחד רוצים הצדדים לעשות הסדר טיעון שכן הסדר משמעותו וודאות. פחד גורם לכך כי הצדדים ירגישו כי המו"מ היה סיוט וחוויה רעה. הברית הינה ברית טקטית ואין פתיחות אמיתית ויש פגיעה ביחסים משתמשים בין השחקנים ואיבוד של מידע רב.

דרכי ויסות: ניתן לראות כי ישנו ניסיון להימנעות מצד אלמוג, לאלמוג היה סיפור דומה והוא ביקש לא לייצג בתיק (זוהי בחירה שלא לכינס לסיטואציה) הימנעות זאת לא מצליחה שכן בלית ברירה בקשתו סורבה.

ניתן לראות כי בסוף יש הכרה של השופטת ברגשות, רגשות יכולים להשפיע לטובה על השפיטה ונראה כי על פי מאמרו של וואקי שוחט לרגשות יש מקום משלים לאינוטאיציה בשפיטה.

רוני, בת 25, מתגוררת בדירת שותפים בתל אביב ועובדת כברמנית בבר. ערב אחד, לאחר שסיימה את משמרתה בבר בשעה מאוחרת, החלה רוני לצעוד ברגל בחזרה לדירתה. בעת שהלכה, אחד הגברים שבילו בבר החל לעקוב אחריה ולנסות לפתוח איתה בשיחה. רוני דחתה את הצעותיו והגבר הפך אגרסיבי, אחז ברוני בידה בחוזקה, והכניס אותה לסמטה שם ניסה לתקוף אותה מינית. למזלה, עוברי אורח שעברו ברחוב שמעו את המאבק וכשהתקרבו, הגבר התוקף נבהל וברח. רוני אל הרצפה ושברה את ידה. למחרת, הגישה רוני תלונה בתחנת המשטרה, ובזכות מצלמות אבטחה שהיו בבר בו רוני עובדת, הגבר זוהה ונתפס.

החקירה הייתה קשה לרוני ובמהלך העימות עם הנאשם שישב ממש מולה היא הרגישה שברכיה רועדות. התיק הועבר לפרקליטות והפרקליטה דליה מונתה לטיפול בו. דליה הגישה כתב אישום על ניסיון אונס וגרימת חבלה חמורה נגד הגבר התוקף.

זמן קצר לפני הדיון בו הייתה רוני צפויה להעיד, זימנה אותה דליה לפגישת ריענון לפני עדות. דליה הייתה עמוסה מאוד באותו יום, הובילה את רוני למשרדה והטיחה בה מיד את השאלה "אז איפה בדיוק התרחש האירוע?". בתגובה, מלמלה רוני והחלה להתבלבל, וענתה שלא זוכרת פרטים מאותו לילה אבל היא יכולה לתאר מה הרגישה. רוני המשיכה לדבר על רגשותיה בעוד דליה שבה והחזירה אותה להיזכר בפרטי האירוע.

בתום הערב, החליטה רוני לפנות לקבוצת פייסבוק של נשים המתגוררות בתל אביב, וכתבה פוסט בו היא משתפת על החוויה הקשה שחוותה. רוני קיבלה תגובות אוהדות רבות לסיפורה אך כמה מהמגיבים כתבו לה דברים די מעליבים והמכוער שבהם היה: "מכיר אותך מהתיכון. תמיד חיפשת הרפתקאות".

כעבור מספר ימים, כשדליה התקשרה אליה, רוני הודיעה לה שהיא מבקשת לרדת מכל העניין ולהמשיך בחייה וכי היא לא מתכוונת לבוא להעיד בתיק. דליה מצדה הייתה מופתעת, שכן בדיוק ביקשה לספר לרוני שעל שולחנה הונחה הצעה להסדר טיעון ודליה שוקלת לקבלה. המשמעות היא שהנאשם יורשע בסעיף מופחת ויוענש ורוני אף תזכה בפיצוי. רוני הטיחה בדליה כי היא פוגעת בה שוב ושוב וכי אינה רוצה פיצוי מהנאשם ואף אינה רוצה לשמוע יותר מדליה.

דליה הייתה המומה. התיק של רוני הדיר שינה מעיניה וכל שרצתה היה לעשות צדק עבור רוני ושכמותה. היא הרגישה פגועה ונבגדת ולא הצליחה לטפל בשום תיק אחר כל אותו היום.

דונו בחוויות הרגשיות שחוו רוני ודליה במהלך האירועים המוזכרים. הציעו כיצד ניתן היה לטייב את החוויה הרגשית עבור שתיהן.

תשובה

רגשותיה של רוני:

אתחיל תחילה בלציין (כפי שנלמד בשיעור של גלי) שמן הכתוב **עושה רושם כי רוני סובלת מ PTSD** (תגובה נפשית לטראומה חדפ פעמית). המייצרת תחושה של איום על שלמות הגוף והנפש של הנפגע, תחושת חוסר אונים ופחד. ניתן לראות כי זיכרון טראומטי מקודד במוח בצורה פיזית של תחושות, ריחות, כאב (מפוזר) על כן ככל הנראה מצליחה רוני לשחזר רק רגשות מן האירוע ולא פרטים מן האירוע עצמו.

במאמרם של דנציג פלג על נפגעות תקיפה מינית נפגעות סיפרו על מגוון רגשות שליליים במסגרת ההליך הפלילי:

בושה - ניתן להניח שרוני חוותה בושה כתוצאה מהשאלות אשר הטיחה בה דליה וכתוצאה מכך שלא הצליחה לענות על השאלות בדרך בה רצתה דליה ומבלבולה בעת הסיטואציה (נפגעות טוענות פעמים רבות כי שחקני המשפט גורמים להם להרגיש בושה כחלק מן ההליך).

חרדה ופחד - תחושה הנפגעת של איבוד שליטה בפעם השנייה בעת פגישת התוקף/הנאשם בהליך המשפטי. נראה שרוני התעמתה עם התוקף בחקירה דבר שגרם לה לרעוד, זוהי תחושה (אחד מרכיבי הרגש) אשר נגרמת כתוצאה מן הפחד. על כן ניתן להגיד כי רוני חשה בפחד בעת ההליך.

אשמה - לעיתים סוכני המשפט גורמים לנפגע להרגיש אחריות (בעיקר בעזרת שאלות לא רגישות המעבירות אשמה מן התוקף). אשמה זו יכולה להתרחש אצל רוני הן כתוצאה מן חוסר היכולת לענות לשאלותיה של דליה, מכך שלא הצליחה לתרום יותר להרשעה.

כעס - כלפי שחקני הפנים. ניתן להניח שלרוני יש כעס על דליה שכן היא מטיחה בה שהיא רק פוגעת בה. בנוסף, נראה כי רוני מתוסכלת מן הסיטואציה דבר המביא לרוב לכעס (רגש קצה קרחון אשר מאחוריו לרוב ניתן למצוא רגש פחות "נעים").

*ככל הנראה רוני חווה רגשות נוספים כגון אכזבה מן הטיפול בה, חרדה/העדר שליטה מן חוסר הידע על המתרחש ותסכול מכלל הסיטואציה.

לעומת זאת ניתן לראות כי נפגעות מתארות רגשות חיוביים (הקלה, ביטחון, סיפוק ועוד) כתוצאה מן החשיפה ברשתות החברתיות (דנציג ופלג).

אנו רואים כי רוני קיבלה תגובות רבות תומכות ואוהדות על הפוסט אשר פרסמה ברשת הפייסבוק, בפייסבוק היה לה מקום לדבר על רגשותיה (לעומת ההליך המשפטי אותו מעניינת האמת העובדתית ולא רגשות הקורבן) ולהציג את הסיפור שלה כעיקר, כאשר היא המרכז ולא ולא ככלי משפטי המשמש לגביית עדות.

כתוצאה מכך רוני חוותה ככל הנראה **הקלה וביטחון** שכן היא לא לבד וקיבלה תגובות תומכות שעזרו לה עם ההתמודדות. בנוסף ניתן להניח כי היא חוותה **סיפוק** מכך שניתנה לה האופציה לספר את סיפורה ולהשמיע את קולה **ושליטה** שכן היא בוחרת איך לספר את סיפורה והיא השולטת בסיפור (השמיעה את קולה וזעקתה).

עם זאת ניתן לראות כי רוני קיבלה גם תגובות רעות ממגיבים אשר כתבו דברים מעליבים ומכוערים, תגובות אלה יכולות להביא להרגשה של **חוסר שליטה** שכן כעת היא **חשופה** וסיפורה הוא אינו עוד רק סיפורה הפרטית אלה חשוף לכל **ונתון לביקורת**. זה יכול לגרום למפגש עם הטראומה ולעורר רגש שלילי ולא מעצים ומחזק.

רגשותיה של דליה:

פנטזיית הצלה כלפי רוני - ניתן לראות שהיא אומרת שכל מה שרצתה היה לעשות צדק עבור רוני. לעיתים הפרקליט הוא בעל פנטזייה להציל את הנפגע אך הוא צריך לזכור שזהו לא תפקידו וחתירתו אחרי האמת היא שתעזור לנפגע.

אשמה - מטרתה של דליה הייתה לעזור לרוני אך בסוף היא פגעה בה. יש לה אשמה כי במקום להיות המצילה היא פוגעת ואולי רק גרמה לרוני נזק בהליך ולא תועלת.

תסכול - נראה כי יש פער גדול בין רוני לדליה, דליה רוצה להביא להרשעה ורוני רק רוצה להעזב במנוחה ולא מבינה את המשמעות של הסדר הטיעון והחשיבות של ההרשעה. פער זה יוצר אצל דליה תסכול בשל ההבדל בינה לבין רוני.

ניתן לטייב את החוויה בעזרת יחס מכבד מצד דליה לרוני והכרה של דליה בקשייה, הנגשת ההליך כך שתבין רוני מה מתרחש ולא תרגיש אבודה בעפלה. בעזרת קיום קשר רציף בין השניים ולא כמו במקרה זה רק קשר הנוגע להכנה לעדות. בנוסף ניתן להעניק ליווי חיצוני לנפגע (ייצוג עצמי) שידאג לאינטרס האישי שלו.

35

(2)

תשובה מעולה

השופט עדי קרח הוא שופט תעבורה ותיק הידוע בקשיחותו. במסגרת תיק תאונת דרכים שנוהל באולמו, במסגרתו נהג שיכור דרס למוות ילד, הוגשו לשופט תמונות קשות לצפייה מזירת התאונה. השופט קרח הרגיש כי אינו מצליח להשתחרר מהתמונות ששבו ועלו בראשו וככל שניסה לדכא את הזיכרון ולהרחיקו – הוא שב אליו ביתר שאת וגרם לו לצער ואף לאבדן ריכוז.

הציעו לשופט קרח דרכי הכוונת רגשות שיוכלו לסייע לו בסיטואציה האמורה על פי הנלמד בנושא. תשובה

דרכי הכוונת הרגשות(מתוך מאמרו של גרוס) הרלוונטיות במקרה זה הינם:

מיקוד תשומת הלב - מתייחס לשאלה למה אני ממקד את תשומת הלב שלי בסיטואציה מסוימת על מנת להשפיע על רגש מסוים. נראה כי בדרך ויסות זו הסיטואציה קיימת והבחירה הינה כיצד להתנהל בסיטואציה, לא ניתן להימנע ממנה. נראה כי השופט אשר ראה את התמונות סובל בשל כך מצער ואובדן ריכוז, הסיטואציה כבר נתונה. במקרה זה יכול השופט להזיז את מיקוד תשומת בלב שלו מן הזוועות אשר ראה ולבחור להתמקד בדברים כגון תקינות הדיון, והרצון לעשות צדק עם משפחת הילד, במקום להיות בצער הוא פשוט ימקד את תשומת הלב בדברים אחרים בסיטואציה.

שינוי הערכתי - מתייחס להערכה מחודשת של הסיטואציה (מחקרים גילו כי מנגנונים מסוג זה טובים מדיכוי שכן הם מגבירים רגשות חיוביים ומפחיתים שליליים, לא פוגעים בזיכרון ובעלי השפעה חיובית מבחינה חברתית) **ונתינת משמעות אחרת לאירוע.** במקרה זה יכול השופט לבצע הערכה מחדש של הסיטואציה ע"י שיתן משמעות אחרת לאירוע. נראה כי במאמרה סיפרה טרי מרוני על שופטת שנחשפה לתיק פדופילה וסבלה מכך, השופטת לאחר הערכה מחודשת אמרה לטרי כי הכאב והסבל בעקבות ראיית התמונות הינה חלק משליחותה כשופטת. במקרה הנ"ל יכול השופט לנקוט בדרך זהה על ידי מתן משמעות חיובית לאירוע (כגון תחושת שליחות כשופט) ובכך לבצע הערכה מחודשת.

ישנם דרכי ויסות נוספות אשר פחות מתאימות בעיני בסיטואציה זו אך אפרט עליהן:

הסתגלות לסיטואציה - עשיית התאמה לסיטואציה כך שישתנה מצבי הרגשי. לא שינוי של הסיטואציה אלא התאמה עצמית לסיטואציה כך שהיא תעשה לנו רגש טוב ולא רע. אני סבורה כי במקרה זה השופט יוכל לנסות לספר לעצמו סיפור כי הילד לא סבל וכי הוא במקום טוב יותר (התאמת גישתו כך שיהיה לו טוב) ובכך יוקל לו והוא לא ירגיש רגש רע. אני סבורה כי שיטה זו פחות מתאימה במקרה זה שכן לא ניתן ממש לקחת את הסיטואציה להתאימה והלפיק ממנה רגש טוב אלא במקרה הטוב להפיג מעט את הרגש השלילי.

ויסות תגובתי - מכוון להשפיע על הרכיבים ההתנהגותיים או הפסיכולוגיים של תגובה רגשית שיוכלה להיות חיצונית או פנימית. שינוי הרגש באמצעות תגובה למתרחש. במקרה זה יכול השופט לנסות להפסיק להתעסק בזיכרון העולה מן התמונות ולחשוב על פתרון כיצד למנוע את אובדן הריכוז, בכך הוא ממיר את הצער ברגש אחר.

בחירת סיטואציה - בחירה מראש לאיזה סיטואציה להיכנס ומאיזה להימנע. זהו ויסות מסוג הימנעות (יכול להיות שלילי וחיובי). במקרה נתון זה הדרך אינה רלוונטית שכן השופט נחשף לתמונות ואינו יכול להימנע מהן בדיעבד מה גם שכחלק מתפקידו יחשף השופט לעוד תמונות קשות כחלק מתיקים בהם הוא ישפוט והוא אינו בעל יכולת הימנעות עתידית ממקרים דומים.